ՕՐԱՍՏԱՆ

20 ՓՐԱ Կ. ՊՕԼՍՈՅ 20 ՓՐԱ

Ջ. ՏԱՐԻ 18 — ԹՒ ՁԷՊ 1292 ԽՈՏՈՒԼԻՋ 107 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 7 — ՕԳՈՍՏՈՍ 1875 Ն. Տ. — 19 ՕԳՈՍՏՈՍ ԹԻՒ 1604

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴԱՏՈՍՏԱՆԻ

Շահնազարեան կարապետ վարդապետի

——

(Շար. տես թիւ 1586)

Շահնազարեան Կ. Վ. — Մինչ որ իմ աղաչանքս Ձեր մեծապատուութեանց այսչափ օրերէ ի վեր անդադար քննութիւն ըլլայ այն ամէն բանից վրայ, որոցմով գայթակղութիւն տուած կը բամբասուիմ ։

Ը ն ր [illegible]

վրայ քննութիւն չեղա՞ւ ։

Խօրասանճեան Պ. աղա. — Այո՛, եղաւ անդամ մի պատրիարքարան, ուր հաստատուեցաւ թէ պատուելիին՝ այս մարդուն հաւին բոլոր ղրուցածները ղրպարտութիւն էին ։

Պրուսացի պատուելի. — Ղրպարտութիւն էին պէյէ երբէք չը հաստատուեցաւ ։

Շարտարապետ Կ. Ղ. — Հիմա այդ Թող մնայ, այդ ուրիշ խնդիր է ։

Խօրասանճեան Պ. Ա. — Ջէ՛, ո՛րովհետև աղան հարցուց թէ քննութիւն եղա՞ւ մի, անոր համար ըսի թէ եղաւ և պատուելիին ղրպարտութիւնը յայտնուեցաւ ։

Պրուսացի պատ. — Իմ ըրածս ղրպարտութիւն չէր. ժողովին մէջ երբէք ղրպարտութեան յանցանք չը բերուեցաւ վրաս. դուք ըսէք այն օրուան ժողովը ո՛ր կայանք առաւ ։

Խօրասանճեան Պ. Ա. — Մաղաքեան բերուի ։ (Որչափ ալ որ Շարտարապետ Ամիրան՝ երկար կըլլայ, ատենին քիչ է, աղաներուն ձանձրութիւն կը պատճառէ, բայց ալ նէ, անոնք մէ մը լըմընցած վէճը նորոգել ուզեցին, ու ժողովականաց և ժողովին ատենապետը Պ. Գալուստին մէջ խօսել մը փափուկ պատճառելէն եաքը՝ Մաղաքեան բերուեցաւ և սկսաւ կարդալ, որուն մէջ վարդապետին ծնունդն ու անունէն քսկըսելով գրեթէ վարուց մէկ պատմութիւն մ'ըրած էին. ուստի կարապետ ամիրան արգիլեց ըսելով թէ՝ մենք այդ վարդապետին վարքը չենք ուզեր՝ որուն ստոյգը գուցէ անարժան ըլլար լսելեաց՝ պէտք եղածը կարդացէք և պէտք ըլլալիքին ալ կէսը չհասած տեղ տեղ եւել պակաս բան մնալով յերևան կելլէ ժողով գտնուողներուն վկայութեամբ, և այս պատճառաւ քանի մը խօսք եղան՝ մանաւանդ սա կտորիս որ իբրև թէ պատուելին ըսած ըլլայ թէ «պատկերապաշտութիւն ե՞րբ մտաւ եկեղեցին» խօսք կարապետ վարդապետ կը գրէր. բայց պատուելին կը պնդէր թէ՝ «Չէ, ատանկ չէսի, այլ ըսի թէ՝ Եդեսեան Յովհաննէս եպիսկոպոս. ինձի հարցուց թէ պատկերապաշտութիւն ե՞րբ մտաւ եկեղեցին, Պատասխանեցի. պատկերապաշտութիւն ըսելով՝ ի հարկէ պատկերաց յարգութիւն ըսել կուզէք Յովհաննէս եպիսկոպոս պատասխանեց թէ՝ կարապետ վարդապետը այս բառով ըսելուն՝ ես ալ անանկ ըսի» ։ Այս խօսքերուս վրայ խելք մը հակաստութիւն եղաւ ժողովոյն մէջ. ժողովականներէն Մամճեան Մկրտիչ աղան ղըրպարտիչ կարծուողներուն հետ կը պընդէր թէ «պատկերապաշտութիւն ըսելը և պատկերաց յարգութիւնը շատ զանազանութիւն ունի» ։ Բայց՝ ուրիշները կը հակառակէին թէ պարկեշտութիւն ալ կըսուի, և նոյն իսկ կարապետ վարդապետն ալ ըսաւ թէ «ձեռագիր դրեանց մէջ կայ այդ բառն» և վկայեց ասոր Խօրասանճեան կրկնելով թէ՝ «կա՛յ, կա՛յ» ։ Պատուելին հարցուց թէ ո՞րպիսի ձեռագիր են. պատասխան չը կայ ։)

Այս խօսքերէն եաք՝ երբ մաղաքեային մէջ կարդացուեցաւ թէ Ջամուճեան պատուելին պարտաւոր ընկալաւ նամակին մէջ գրած խօսքերովը թէ «վարդապետը եպիսկոպոս ըլլալու պատրիարք ըլլալու միտք ունի, նէ», պատուելին ուզեց իր միտքը իմացնել. Բայց Աչնանեան Պօղոս աղան խօսքը խզդելով անդիէն գոչեց թէ «նամակին մէջ գրեր ես որ ներսի վերջը բերնի հատէն չանչցայ, գուն ազգին հէքիմ պաշի՞ն* ես» ։ Վերջապէս պատուելին խօսքով կնքեց այս բանին վրայ եղած հակառակութիւնը թէ «ես այն պայմանաւ վարդապետին ձեռքը պագի որ իր գայթակղեցուցած աղաները ինքն իրմով երթայ բժշկէ, չէ թէ պարտաւոր ըլլալուս համար» ։ Հոս այս վէճը կատարուեցաւ և Շարտարապետ ամիրան խօսքը սկսաւ ։

ՄԱՆՉԷՍԹԸՐԻ

ՀԱՑ ԳԱՂԹԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՑ

ԳԱՆԻ ՄԸ ԽՕՍԻ

——

ԲԱՐԵՊԱՇՏՈՒԹԻՒՆ

(Շար. տես թիւ 1603)

Բաց յայտնէ. Մանչէսթըրի հայ ընտանեաց մէջ շատ աւելի ազգասէր և կրօնասէր պէտք է դասել Բարիզու հայերէն, ինչու որ Մանչէսթըրի եկեղեցւոյ հիմնադիրներն և անոր տարեկան ծախքն հոգացողներն միայն վաճառական մարդիկ են, մինչ Բարիզու հայերէն ոչ միայն վաճառականք, այլ և ուսեալ մարդիկ կան, որոնք գիտեն թէ ինչ է եկեղեցի, ինչ է քահանայ, ինչ է պատարագ, ինչ է ժողովուրդ, ինչ է ազգ, ինչ է ազգային կրօնք, ինչ է ազգային լեզու, ինչ է ազգային գրականութիւն, ինչ է ազգային պատմութիւն, ինչ է ազգային սովորութիւն, ինչ է ազգային ամէն բան, որոնց համար ամէն ազգասէր մարդ կը ջանայ ամէն կերպով զոհել իր ունեցածը, ինչպէս որ ըրին Մանչէսթըրի հայերն, որոնք ոչ միայն ամէն տարի հազարաւոր ոսկիներ կը զոհեն եկեղեցւոյ համար, այլ և ամէն տարի կը ղրկեն Կ. Պոլիս ազգային գործոց համար ։ Ուրեմն Բարիզու հայերէն ինչո՞ւ չեն ընդօրինակեր Մանչէսթըրի հայերուն ազգասիրութիւնը, ինչո՞ւ չեն ուզեր ազգային գործոց համար զոհել իրենց ունեցածը, ինչո՞ւ չեն ուզեր ազգային գործոց համար ջանալ, ինչո՞ւ չեն ուզեր ազգային գործոց համար աշխատիլ, ինչո՞ւ չեն ուզեր ազգային գործոց համար ամէն բան ընել, ինչո՞ւ չեն ուզեր ազգային գործոց համար ամէն բան տալ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԻ ՀԱՐՑԱԿԱՆ ՀԱՐՑԱԿԱՆ ՀԱՐՑԱԿԱՆ

Վեհ. Սուլթանը ընդբաժ առաւ մինչդեռ ազգի աղօթքին յետոյ, մեծ հպարտութեան առ ինքն կոչելով. եւրոպական Տաճկաստանի գլխաւոր կողմերը մէկ մէկ ընդարձակ գօրանոցներ հաստատելու դիտաւորութիւն յայտներ, և ասոր վրայօք երկարօրէն խորհրդակցեր է ն. Բարձրութեան հետ։

— Քաշկարի նմիրին արտաքոյ կարգի դեսպան եագուպ պէյ, կ'ըսուի լմէ վաղուան օրը կը պատրաստուի մայրաքաղաքս ճանբայ ելնել դէպ ի՛ւր հայրենիքը։

— կառավարութեան կողմանէ, Հէրսէքովին փոխադրուելիք զօրաց խումբերն առնելու համար վարնա զրկուած երկու ազգունի պատերազմական չոգենաւերն երկուշաբթի օր հոս հասնելով, գումգապուի առաջը խաբքս խեղին, զրս աչքէ անցընելու երթալով պատերազմական և ծովային գործոց պաշտօնեայներն, ինչպես նաև Միրիվա Նէճիպ բաշայ, զինուորներն շատ լաւ վիճակի մէջ գտան։ Ցիշեալ չոգենաւներն ասկից ալ բաւական թնդանօթներ առնելէն յետոյ, երկմեծ Նեցան նաւահանգստէս, բօրթօ-ֆլէքի ճանբով՝ աւստրիական սահմանէն անցնելով Հէրսէքովին մտնելու։ կը հաւատան թէ միևնոյն չոգենաւներով ճանբայ ելած են նաև Ֆերիք Փաշան բաշայ և Լիվա Նէճիպ բաշայ, Հէրսէքովինի զօրախմբերուն հրամանատարութիւնը ստանձնելու համար։

— Ալպանիոյ Տէպրէ քաղքին մէջ, իրենց անձնական ծախիւքը սպառազինեալ, 3000 Արնաւուտներէ բաղկացեալ կամաւոր զօրաց խումբ մը՝ առաջնորդները է կայսերական կառավարութեան, որ յօժար և պատրաստ է Հէրսէքովինի դրկուելու, երթալ ապստամբաց դէմ կռուելու համար։

— Թէհրանէն Մինաթո-Լ լրագրին ուղղեալ թղթակցութիւն մը չատ գէշ կերպով կը նկարագրէ Պարսկաստանի վիճակը, որ դէպ ի՛ խորխորատ կը քալէ կըսէ։ Դրամը բոլորովին քաշուեր է հրապարակէն, վաճառք բնաւ դուրս ելած չ'ունի, ձեռարուեստ երբէք չը կայ, առուտուրը նուաղեալ վիճակի մէջ է, ժողովուրդը բոլորովին աղքատացած՝ հարկերը վճարելու համար անմեռ ամեն դժուարութեանց ենթարկեալ է, բանակին՝ յապազեալ ամսականներէն մեծագումար թոշակ պահանջքը մնացած է, գործակալաց ալ երկար տաեներ՝ ի վեր ամսական տըրուած չէ, իսկ եւրոպացի պաշտօնաներն, որոց ամսականը ամենէն առաջ կը տրուէր, այսօրուան օրս ոմանք 12, ոմանք 15, ոմանք ալ մինչև 20 ամսական առնելիք ունին։ կառավարութիւնը դրամ մը չ'ունի, և մէկ ծակը պարտկելու համար ուրիշ ծակ մը բանալու հարկադրուած է։

Եւ այս ամենքը, կը յաւելու, բնաւ չը գիտէ Շահը, որ սակայն բարեգութ սիրտ մ'ունի, վասն զի իւր շուրջը գտնուող մարդիկը միշտ սխալ կը հասկցնեն և սուտ տեղեկութիւնները կուտան իրեն երկրին և ժողովրդեան վիճակին վրայօք։

—Ռուսաց դեսպան իկնաթիեվ զօրապետը այսօր Ցօլմապահճէի պալատը վեհ. Սուլթանին պիտի ներկայանայ։

Աւստրիոյ դեսպանն ալ յառաջիկայ շաբթու մէջ ն. վեհափառութեան ներկայութեանը պիտի ընդունուի։

—Երեկուան օրը Աւստրիոյ Ֆրանչիսկոս Ցովսէփ կայսեր ֆերդ. տարեդարձն ըլլալուն առթիւ, նաւահանգստիս մէջ գտնուող բոլոր աւստրիական օտար նաւերն դրօշակներով զարդարուած էին, և որոյ ՚ի պատիւ արքունի տեսուչնաւն ալ կէսօրին թնդանօթի 21 հարուածով Աւստրիական դեսպանատան դրօշակն ողջունելէն յետոյ, վեհ. Սուլթանին թիկնապահներէն մին պալատական մը հետ Աւստրիոյ դեսպանատունը գնացին, ն. վեհափառութեան կողմանէ շնորհաւորութիւն մատուցանելու։

կիմանամք թէ Աւստրիոյ կայսեր տոյն տարեդարձի շնորհաւորութեանն առթիւ երեկուան օրը մեր Ամեն. Ս. պատրիարքն ալ Աւստրիոյ դեսպանատունը երթալով, Ջիչի կոմսին ողջամբ գալուստն և իւր անուան տօնախմբութիւնն ալ միանգամայն շնորհաւորեր է։

—Սելանիկի կուսակալութեան մէջ եէնիշէհիրի շրջակայ անտառներուն մէջ անցեալ շաբթու հրդեհ պատահելով, հեռագրական բազմաթիւ ձողեր այրեր և գիծերն խզուեր են։

—Պերութէն կը գրեն թէ յիշեալ քաղքին մէջ և շրջակայներն երեսն ելած համաճարակ հիւանդութիւնը բոլորովին անհետացած ըլլալով, յոյս կայ որ յիշեալ ծովեզերեայ վրայ դրուած քարանթինայի հսկողութիւնն ալ մօտաւորեն կը վերնայ։

—Տրիպոլսոյ մէջ տեղական իշխանութեան և Ամերիկեան հիւպատոսին միջև ելած գժտութեան խնդիրն կարգի դրուելով վերջացած ըլլալուն պատճառաւ, Միացեալ Նահանգաց կառավարութիւնը ետ առեր է իւր հրամանը զոր տուած էր Ամերիկայի պատերազմական նաւու մը, ինչպես կը ծանուցանէր անցեալ օր Ուշինկթընէն հասած հեռագիր մը, երթալ Տրիպոլիս յիշեալ դէպքին վրայ քննութիւն մը բանալու համար։

—Անցեալ գիշեր խասգիւղի քնոտանեաց մը 7 տարեկան մէկ տղան սենեկին մէջ կանդեղի մը կազը վրան թափելով ու զգեստները բռնկելով, ծնողացը բոլոր ճգանցն հակառակ, որք քնոյ մէջ ըլլալով անկողնէն ցաթկեր էին զաւակնին ազատելու համար օգնութեան հասնելու իրեն, խեղճը բոլորովին այրած կը գտնուի։

ԻԼԱՆ

Մահքէմէի թիճարէթ պահրիէ րէիսի սապէգ իզզէթլու Րիֆաթ պէյ պատէզին հէր նէվի տավալէ տայրը իթիաս վէ լայիհա վէ մուքավէլէնամէ վէ փրօթէսթօ վէ սէքէսթռօ միսիլու էվրաք եազմագ վէ թիւրքճէտէն ֆըրանսըզճայա վէ եախօտ ֆռանսըզճատան թիւրքճէյէ թէրճիւմէ իմմէք վէ չայանը գապուլ կէօրմիւկիւ տավալէրէ վէքեալէթ իմմէք իւզրէ քարարլաշտըրմըշ օլտուղունտան, ըտղպէթ իտէն ճահապը մէսաիհ իշպու ավօստռոտն ինքինճի ճիւմա իրթէսի կիւնիւնտէն իթթիպարէն կիւնտիւզէրի ալթմուրքա ատաթ 7է գատար պահճէ գաքուսը տա Համիտիէ ճատտէսինտէ 14 նիւմէրօլու էֆէնտիի մումաիլէյհին ատգին օլտըղը խանէյէ միւրաճաաթ օլունմասը իմթիար օլունուր։

ԲԱՐԻԶԻ ԳՐԵԱՆՔ

—=—

Գեր. Խորէն Սրբազան Նար-Պէյի երկասիրութիւնքն եղող, բարիզ տըպեալ հետեւեալ փառաւոր գրքերը, այսուհետեւ պիտի վաճառուին կանխիկ և աժան գնով, Մեծ. Ռուբէն էֆ. կիւլհերտանեանի սենեակը ՚ի վարգճը ան ԹԷ– 3, վըճ յարկ։

Բառգիրք Հայ–Ֆրանսերէն
» Ֆրանս–Տաճկերէն
Տէլեմաք Պատկերազարդ աշխարհաբար
Այբենարան պատկերազարդ
Դեղագրութիւն Հայ. և Ֆրանսերէն
Ընթերցարան աշխարհաբար
Պօղ և Վիրգինէ պատկերազարդ
Դաշնակք Լամարթինի
Դաստիարակ. աղջկանց (Հայ. և Ֆրանս.)
Տէլեմաք (Ֆրանս. և Հայ.)
Դաստիարակութիւն տղայոց
Առաջնորդ Անգղ. և Հայ. լեզուաց, ևն.

Գրավաճառաց և բազմաթիւ օրինակ գնող դպրատանց 0/0 10 զեղչ պիտի ըլլայ։

ՏՕՔԹԷՕՐ Բ. ՄԻՆԷՃԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել ար դ. հասարակութեան որ իւր բնակութիւնը հաստատած է Իւսկիւտար, Սելամսըզ, Ուզուն քալըրըմ ճատտէսի թիւ 20 տունը, ուր պատրաստ է ամեն ուրբաթ օր ժամը 3էն մինչև 6 ձրի հիւանդ ընդունել։

Օգոս. 18

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՊԱՏԻՎԱՎՈՐ ԿՈՄԻՏԵՏԻ
ՏԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ՕՐԳԱՆ

ՑԱՂԿԱՁՈՐ ՄԱՅԻՍ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐ ՄԱՐՄՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐ ՄԱՐՄՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ